

Business Index ČS 2012

Vít Macháček, Tomáš Kozelský

EU Office České spořitelny

EU OFFICE

Česká spořitelna, a.s.

Olbrachtova 1929/62

140 00 Praha 4

tel.: +420 956 718 012

fax: +420 224 641 301

EU_office@csas.cz

<http://www.csas.cz/eu>

Jan Jedlička

+420 956 718 014

jjedlicka@csas.cz

Iva Dlouhá

+420 956 718 015

idlouha@csas.cz

Helena Chamerová

+420 956 718 012

hchamerova@csas.cz

Tomáš Kozelský

+420 956 718 013

tkozelsky@csas.cz

Co je Business Index ČS?

Smysl a cíle indexu

EU Office České spořitelny připravil tzv. Business Index ČS, který navazuje na program [Průvodce podnikáním \(nejen\) v EU](#). Jedná se o jednoduchý statistický nástroj, s jehož pomocí je možné porovnat podnikatelské prostředí ve 27 zemích Evropské unie. Business Index obsahuje sedm statistik, které jsou důležitým podkladem pro podnikatele, rozhodujícího se o investici do zahraničí. Důležitou součástí Business Indexu je i dynamický rozměr – na základě jeho výsledků se dá posoudit, zda se podnikatelské prostředí v dané zemi vyvíjelo pozitivním způsobem nebo naopak převažovaly negativní aspekty. Pro tyto účely byl index dopočítán zpětně až do roku 2008.

Business Index není jen jednorázová analýza – bude každoročně obnovován v reakci na měnící se podnikatelské prostředí. Nová verze indexu bude vydávána přibližně v polovině daného roku. V úvodu článku je čtenáři představen Business Index ČS – jak byl vytvořen, na co lze použít a co obsahuje. V další kapitole jsou shrnuty výsledky indexu za rok 2012, které podrobně analyzujeme. Na závěr přiblížíme situaci, jak si v Business Indexu ČS stojí Česká republika, jaké jsou její limity a v čem je naopak silná.

Sledované oblasti

Jak již bylo zmíněno výše, Business Index ČS je sestaven ze sedmi statistik. Jejich výběr se řídil několika pravidly: samozřejmostí bylo, že ukazatel musel být pro podnikatele nějakým způsobem relevantní a tento vztah musel být naprosto jasný a zřetelný. Bylo vytipováno několik oblastí, které podnikatele zajímají a mezi nimi byly nalezeny co nejrepresentativnější charakteristiky. Důležitou roli při výběru statistik také hrála jejich dostupnost a relevantnost pro všech 27 členských zemí EU, možnost pravidelné aktualizace a zejména vysoká kredibilita – veškeré statistiky musí pocházet od renomovaných institucí tak, aby data nebyla zpochybnitelná.

a) Očekávaný růst HDP

Mezinárodní měnový fond vydává dvakrát ročně aktualizovaný report World Economic Outlook (WEO). Experti z MMF analyzují ekonomický vývoj ve více než 180 zemích světa a na jejich základě odhadují hospodářský vývoj v dalších 5 letech. V posledním WEO z dubna 2012 MMF odhaduje růstové vyhlídky pro roky 2012–2016. Součástí indexu je právě 5letý průměr odhadů budoucího vývoje. Vyšší hodnota očekávaného růstu HDP je pro podnikatele lepší, protože odráží optimistická očekávání a stabilitu ekonomiky.

Tabulka 1: Seznam zahrnutých proměnných

Statistika	Popis	Jednotka	Zdroj
Očekávaný růst HDP	Průměrný odhad růstu HDP pro 5 následujících let	% y-o-y	MMF
Hustota dálniční sítě	Počet km dálnic na 100 km ² rozlohy	Km/100 km ²	Eurostat
Ceny elektrické energie	Průměrná cena elektřiny pro velkoobdobce bez DPH	EUR/kWh	Eurostat
Úrokové sazby z úvěru	Průměrná sazba střednědobých úvěrů nefinančním podnikům	% p. a.	ECB
Náklady práce	Průměrné měsíční náklady práce (tj. mzdy, příspěvky na pojištění, ošatné, školení)	EUR	Eurostat
Náklady založení firmy	Průměrné náklady založení středně velké společnosti s ručením omezeným	EUR	World Databank
Sazba korporátní daně	Efektivní průměrná sazba korporátní daně	% ze zisku	EK (DG TAXUD)

b) Hustota dálniční sítě

Hustota dálniční sítě je ukazatel, který zastupuje oblast infrastruktury. Není pochyb o tom, že kvalita a vybavenost země dopravní infrastrukturou je pro podnikatele velmi důležitá. Proto byl do Business Indexu ČS zařazen i ukazatel hustoty dálnic. Vyjadřujeme ho jako podíl počtu kilometrů dálnic v km vůči celkové rozloze dané země v km², zdrojem dat je Eurostat.

Vyšší hodnota ukazatele hustoty dálniční sítě je pro podnikatele lepší v rámci logistiky a efektivity. Smyslem podnikání je vytvářet zisk – tedy maximalizovat tržby a současně minimalizovat náklady. Smyslem investice do jiných zemí je často ta druhá možnost. Všechny následující statistiky se proto zabývají výší různých nákladů. Čím nižších hodnot nákladové statistiky dosahují, tím lépe.

c) Cena elektrické energie

Prvním nákladovým ukazatelem zařazeným do indexu je cena elektřiny. Z dostupných statistik poskytovaných Eurostatem byla vybrána „zlatá střední cesta“ – cena elektřiny pro velkoodběratele, kteří ročně odeberou více než 2 000 MWh, ale méně než 20 000 MWh. Vybrány byly ceny bez DPH, protože je elektřina položkou odepisatelnou z daní.

d) Úrokové sazby z úvěrů

Každý podnik potřebuje pro své aktivity kvalitní financování. Potřebuje krátkodobé finance na řízení cash-flow i dlouhodobé na realizaci investičních záměrů. Jen nepatrná část podniků je schopna (či ochotna) hradit veškeré své potřeby z vlastních zdrojů. Vzhledem k zaměření na malé a střední podniky byly vybrány úrokové sazby ze stávajících úvěrů nefinančním podnikům se splatností mezi 1 a 5 lety sledované Evropskou centrální bankou

e) Náklady práce

Nezbytnou součástí podnikatelských aktivit je i zaměstnávání pracovníků. Statistika je převzatá z pravidelně aktualizovaného Labour Force Survey pravidelně publikovaném na Eurostatu.

Náklady práce říkají, jak drahá je pracovní síla. Nečlověčí se na problém úzkým pohledem klasické průměrné mzdy, ale do statistiky jsou zařazeny i náklady na sociální pojištění, náklady na ošacení a další nemzdové náklady spojené se zaměstnáváním. Eurostat sleduje danou charakteristiku pro firmy s 10 a více zaměstnanci v podnikatelské sféře.

f) Náklady založení firmy

Velmi důležitým aspektem podnikání je vstřícnost právního a administrativního prostředí vůči podnikatelům. Jako ukazatel vstřícnosti k podnikatelům byly vybrány náklady založení firmy, které se podnikatelé snaží minimalizovat. Světová banka sleduje byrokratickou náročnost podnikání ve více než 180 zemích světa. Jeden ze zásadních ukazatelů jsou právě náklady založení firmy.

g) Efektivní daňová sazba

Poslední oblastí (ale určitě ne nejméně důležitou) je daňový systém. Daně se v rámci Evropské unie poměrně značně odlišují. Podnikatele pravděpodobně bude zajímat daňový systém jako celek, ale největší důraz bude klást na sazbu korporátní daně. Problém v rozličnosti daňových systémů je v jejich vzájemné neporovnatelnosti, protože nominální daňové sazby se počítají z různých základů. Tento problém se řeší pomocí tzv. efektivní daňové sazby, která převádí všechny daňové sazby na společný základ. Efektivní daňová sazba byla převzata od Evropské komise.

Metodologie v kostce

Statistiky byly převedeny na bezrozměrná čísla od 0 do 100. Nejhorší výsledky znamenaly 0, naopak země, které v daných oblastech dopadly nejlépe, byly ohodnoceny 100 body. Abychom se vyhnuli extrémům, tak byly hodnoty omezeny na vzdálenost dvou směrodatných odchylek od aritmetického průměru. Výsledný index je prostým neváženým průměrem z bodů za všech sedm sledovaných oblastí.

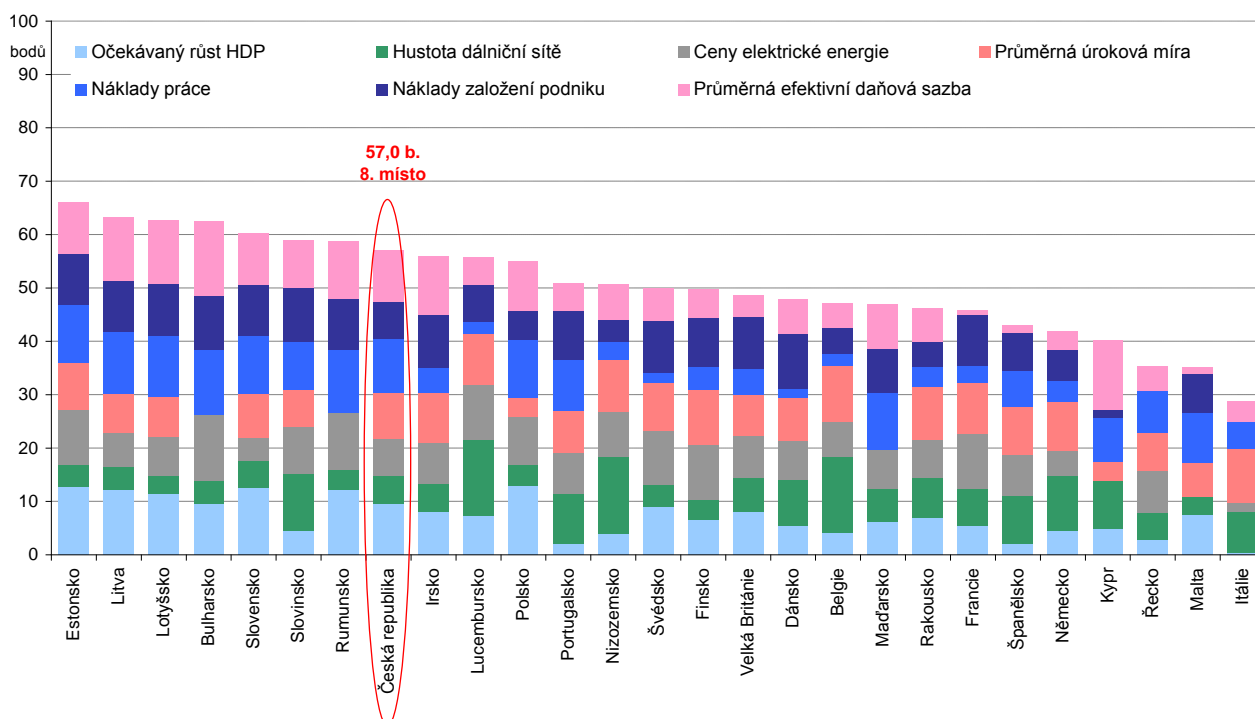
Důležitým poznatkem je, že konkrétní výsledky se vztahují k ostatním zemím. Dobře se to ilustruje například na růstových vyhlídkách. Zatímco v roce 2008 se v ČR očekával průměrný roční růst HDP přes 4 %, o 4 roky později to bylo pouze 2,5 %. ČR ale v subindexu růstového potenciálu dosáhla obdobných cca 68 bodů. Důvod je ten, že spolu s českými vyhlídkami se zhoršily i v Evropské unii a v porovnání s ostatními státy se česká pozice prakticky nezměnila.

Business Index ČS – Celkové výsledky

Vítězové ze severovýchodu

Výsledky analýzy potvrzují to, co se dá vysledovat u trendů na kapitálových trzích. Nejlépe v indexu dopadly pobaltské země. Všechny tři obsadily medailové pozice Business Indexu 2012. V čele s Estonskem získaly body zejména na poměrně nízkých daních a nízkých nákladech práce. Daně jsou v Estonsku přibližně srovnatelné jako v České republice – podnikatelé musí na korporátních daních odvádět necelých 17 % z celkových zisků. V Lotyšsku i v Litvě se odvádí ještě o více než 4 p. b. méně. Náklady práce se v těchto zemích pohybují okolo 1 000 EUR měsíčně, přičemž průměr Evropské unie je přibližně 2,5x vyšší. Důležitou roli hrál také velmi dobrý očekávaný růst HDP, zejména ve srovnání s evropskou konkurencí. Ač mělo propuknutí krize na Estonsko, Lotyšsko i Litvu téměř devastační účinky (v roce 2009 se HDP těchto ekonomik propadlo dvouciferným tempem), dokázaly využít příležitosti a dneska si (spolu s Polskem, Slovenskem a Rumunskem) na evropské poměry znovu zaslouží označení pobaltští tygři s očekávaným růstem přes 3 % ročně.

Business index ČS v roce 2012

Neznamená to ale, že by vítězové měli usnout na vavřínech. Aby si své vítězství pojistili, měli by dohnat zbytek Evropy například v infrastruktuře – v přepočtu na rozlohu je dálnic v pobaltských zemích velmi málo, například v Lotyšsku nejsou dle statistik Eurostatu vůbec žádné. Určitý prostor je v těchto zemích i v ceně finančních služeb – úroky jsou zde mírně vyšší, než je zvykem na západě Evropy.

V těsném závěsu za pobaltskými státy se umístily další státy východní Evropy, v čele s Bulharskem, následované Slovenskem a Slovinskem. Důvody jejich úspěchu jsou podobné – velmi nízké náklady práce a solidní růstové vyhlídky (s výjimkou Slovinska, které svůj handicap dohání na rozvinuté síti dálnic a nízkých nákladech založení podniku) a také nízké daně.

Poražení z jihu

Na opačném konci žebříčku je také vidět současný trend. V poslední době se hodně mluví o špatném stavu jihoevropských ekonomik. Nejvíce se mluví o zadlužení, ale Business Index ČS ukazuje, že pouze na dluh se vše svádět nedá. Na posledním místě po celé sledované období od roku 2008 až dodnes zůstává Itálie. Nutno podotknout, že její stav se v porovnání s ostatními evropskými státy nezlepšuje. V roce 2012 se její propad dokonce ještě prohloubil. Na dalších místech konce žebříčku se umístila Malta, Řecko, Kypr a pro někoho možná překvapivě „nejžžanské“ Německo.

Itálie a Řecko se dají popisovat společně, protože jejich neduhy i výhody jsou si v mnohém podobné. Společným jmenovatelem obou kolébek evropské civilizace jsou velmi špatné růstové vyhlídky. Italskou ekonomiku čeká dle MMF v příštích pěti letech růst HDP o cca 0,1 % ročně – v praxi to znamená, že Itálie na 5 let prakticky zamrzne na stejném místě. V případě Řecka není MMF o mnoho optimističtější – očekává průměrný růst 0,8 %. Dalším problémem obou ekonomik jsou přemrštěné náklady na založení firmy. Zatímco průměrně se náklady na založení podniku v Evropě pohybují okolo 1 000 EUR, v Řecku překonávají 3 600 EUR a v Itálii dokonce 4 500 EUR. Dalším balvanem na noze těchto ekonomik je poměrně velká daňová zátěž.

Malta a Kypr mají jeden společný problém - velmi drahou elektřinu. Na Maltě chybí dálniční síť a efektivní daňová korporátní sazba ve výši více než 32,2 % také mnoho investorů nepřiláká. Kypr je naopak daňovým rájem – s průměrnou efektivní daňovou sazbou 10,6 % se umístil na druhém místě v Evropě za Bulharskem. Jsou zde ale poměrně drahé úvěry a vysoké náklady na založení podniku.

Zajímavostí samo o sobě je velmi špatné umístění Německa. Německo je totiž často jmenováno jako silná a zdravá ekonomika, která se o budoucnost nemusí obávat tolik jako jiné státy. Na tom je určitě velká část pravdy, ale to zároveň neznamená, že by Německo lákalo podnikatele z dalších zemí Evropské unie. Naopak, Německo se čím dál tím více profiluje jako velmi rozvinutý trh na odbyt výrobků, ale výroba se postupně přesouvá do levnějších destinací. V Německu je na evropské poměry velmi drahá pracovní síla – přes 4 000 EUR měsíčně 1,5x překonává evropský průměr. Podobně jako ve zbytku západní Evropy, ani v Německu nejsou nízké daně (necelých 30 %) a růst se sice čeká poměrně stabilní, ale rozhodně ne rychlý. Podle MMF bude v následujících pěti letech pouze mírně překonávat 1 % ročně.

Business Index ČS 2012 – dílčí výsledky

Očekávaný růst HDP

Dle Mezinárodního měnového fondu se očekávaný růst HDP v posledních letech výrazně zhoršil. Zatímco v roce 2008 byly vyhlídky u většiny států poměrně optimistické, v roce 2012 jsou expertní odhady růstu mnohem pesimističtější.

Nejlépe se umístilo Polsko, které profituje z velkého a silného vnitřního trhu. Mezi roky 2012–2016 se zde čeká průměrný růst přesahující 3,4 % ročně. U očekávaného růstu se dá vysledovat určitá geografická tendence. Nejlepší vyhlídky čekají státy východní Evropy s výjimkou Maďarska. Není asi žádným překvapením, že nejpesimističtější budoucnost MMF předpovídá státům na jihu Evropy.

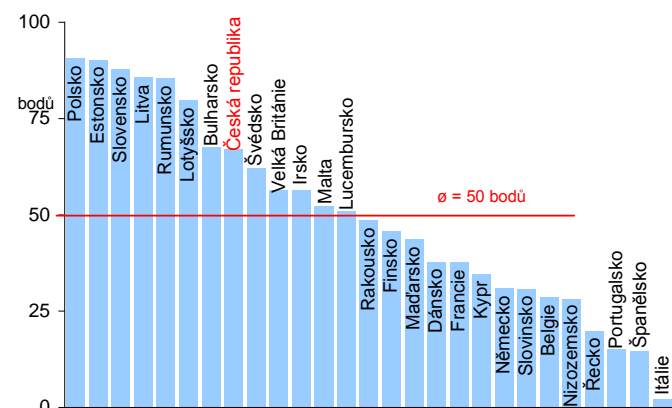
Hustota dálniční sítě

Jedním z ukazatelů, ve kterých vede západní Evropa je hustota dálnic. Konkrétní výsledky ukazují, že nejvyšší je hustota dálnic ve velmi rozvinutém Beneluxu, který svůj úspěch do velké míry staví na výhodné poloze mezi Německem, Francií, Velkou Británií a Atlantským oceánem. Naopak vůbec žádné dálnice dle Eurostatu nejsou v Lotyšsku a na Maltě. V poměrně rozlehlém Rumunsku se nachází pouze mírně přes 300 km dálnic. Pro srovnání – v podobně rozlehlé Velké Británii je dálnic na stejnou jednotku území více než desetinásobek.

Cena elektrické energie

První ze sledovaných nákladových ukazatelů opět relativně zvýhodňuje východní státy nad těmi západními, nicméně tato tendence není zas tolik silná. Nejlevnější

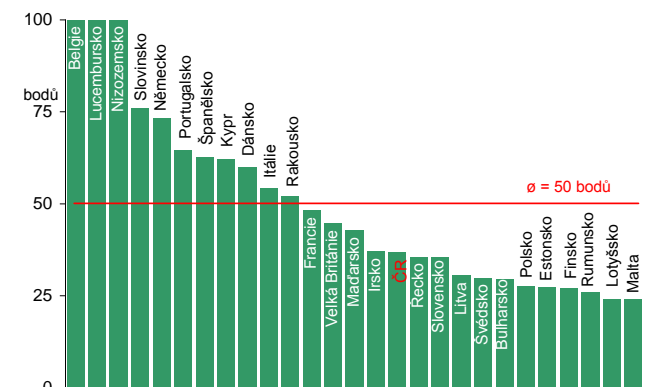
Očekávaný růst HDP

Pozn.: Průměrný odhad za následujících 5 let

Zdroj: vlastní výpočty EU Office; MMF

Hustota dálniční sítě

Pozn.: Počet km dálnic na 100 km² rozlohy

Zdroj: vlastní výpočty EU Office; Eurostat

ceny energií mají nejmladší členové Evropské unie – Bulharsko a Rumunsko. Na třetím místě je ale bohatá Francie. Naopak zdaleka nejdražší je cena elektřiny na Kypru a Maltě, tedy ostrovních státech, které nemohou příliš participovat na vnitroeurovském trhu.

Trend cen elektřiny je v čase rostoucí – ceny elektřiny se zvýšily ve 21 zemích Evropské unie, pouze v 6 došlo k mírnému poklesu. V rámci sledovaného období vzrostla nejvíce na Maltě a Kypru, kde se zvýšila o více než 70 %, respektive 35 %. Významný nárůst se dal zaznamenat i v pobaltských zemích, ve Francii či v Německu. Naopak se cena elektřiny snížila v Irsku, Rumunsku či Velké Británii.

Úrokové sazby z úvěrů

Mezi ukazatele, u kterých bodovaly spíše rozvinuté západní země, patří výše úrokových sazeb z úvěrů. V západní Evropě panuje stabilnější nízkoinflační makroekonomické prostředí, které udržuje i obecnou hladinu úroků v ekonomice na nižších úrovních. Absolutním vítězem se stala Belgie, kde se platí za uzavřené podnikatelské úvěry přibližně 3 % ročně. Úvěry ve Finsku, které se umístilo na druhém místě, jsou dražší pouze o 0,2 p. b. Nejdražší jsou úvěry na východě Evropy – v Bulharsku, Maďarsku a v Rumunsku se jejich roční sazba pohybuje okolo 10 %.

Od roku 2007 se ceny úvěrů poměrně výrazně snížily. Propuknutí světové finanční krize přineslo dva důvody snižování sazeb. Jedná se o kombinaci ochabujících inflačních tlaků a expanzivní monetární politiky evropských centrálních bank. Nejvíce se úrokové míry snížily v Lotyšsku, Irsku a Velké Británii. Velmi mírně vzrostly nebo stagnovaly ceny úvěrů pouze ve třech zemích EU – v Polsku, na Kypru a v Bulharsku.

Náklady práce

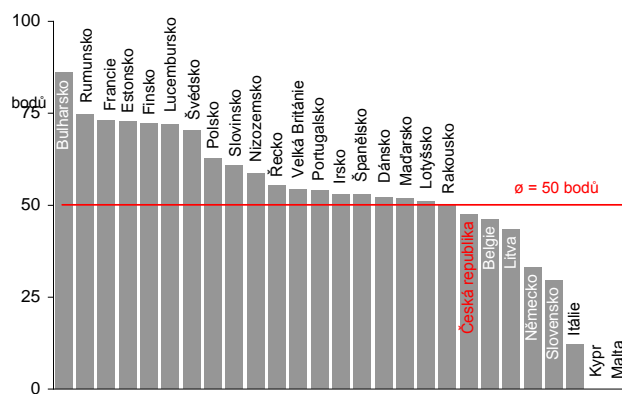
Náklady práce jsou ukazatelem, který zvýhodňuje nové členské státy před těmi tradičními. Zatímco v Bulharsku, Rumunsku, Litvě či Lotyšsku zaplatí podnikatelé za zaměstnávání pracovníků měsíčně méně než 1 000 EUR, v bohatých západoevropských zemích jsou tyto náklady výrazně větší. V nejdražších zemích Evropy, tedy v Dánsku, Švédsku, Lucembursku a Belgii náklady na zaměstnávání pracovníků přesahují dokonce 5 000 EUR.

Náklady práce v průběhu času rostou ve všech zemích Evropské unie. Mezi lety 2007 a 2011 nejvíce stouply u nejmladších členů Evropské unie – Rumunsku a Bulharsku, kde náklady práce vzrostly o 52 %, respektive 64 %. I přes poměrně dramatický nárůst si obě země zachovaly vedení a držely se na prvních dvou místech z hlediska ceny pracovní síly. Cena práce spíše stagnovala v Řecku či v Irsku.

Náklady založení podniku

První polovina žebříčku nákladů založení podniku se příliš neliší. V Dánsku a ve Slovinsku nestojí založení standardní společnosti s ručením omezeným na poplatcích vůbec nic. V zemích které se umístily až za 14. Portugalskem začínají náklady

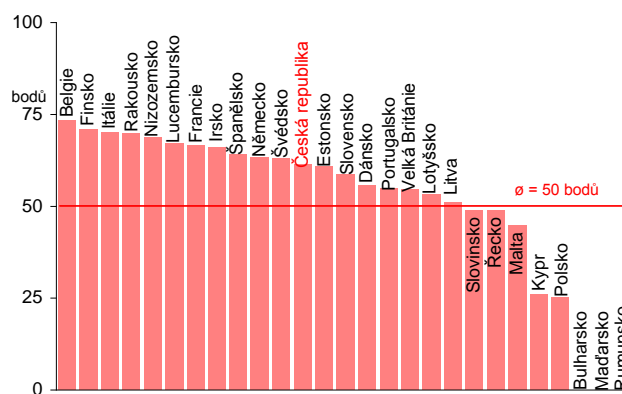
Cena elektrické energie pro velkoobtěratel

Pozn.: Průměrné ceny v €/kWh bez DPH pro středně velké podniky

Zdroj: vlastní výpočty EU Office; Eurostat

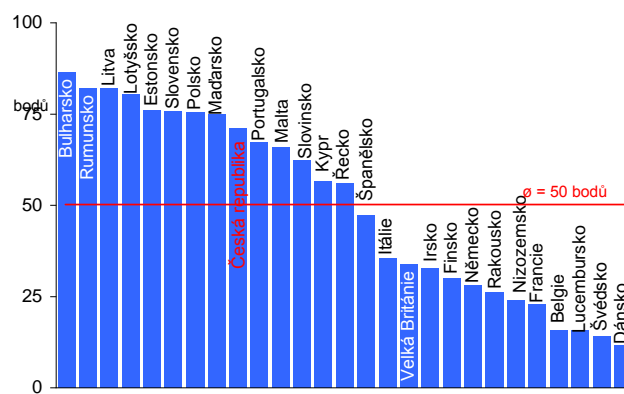
Průměrná úroková sazba

Pozn.: Průměrné úročení v % pro nefinanční podniky (1 - 5 let)

Zdroj: vlastní výpočty EU Office; ECB

Průměrné náklady práce

Pozn.: Průměrné měsíční náklady práce (Business Economy); €

Zdroj: vlastní výpočty EU Office; Eurostat

skokově růst a u „nejdražších“ zemí – tedy v Řecku a v Itálii již jsou poměrně astronomické – přesahují 3 500, respektive 4 500 EUR.

Zdá se, že vlády připravují podnikatelsky vstřícné reformy a náklady na založení podniku většinou snižují. Například ve Slovinsku se tyto náklady snížily až na nulu (v Dánsku jsou nulové od počátku sledovaného období). Podstatně byly sníženy také například ve Španělsku, v Maďarsku, či v Lucembursku. Pokud někde tyto náklady stoupaly tak spíše kosmeticky – například ve Švédsku, v Belgii či na Kypru.

Efektivní daňová sazba

Sazby korporátních daní přepočtených na srovnatelný daňový základ (tzv. efektivní daňová sazba) se v Evropě taktéž velmi liší. Nejnížší jsou v Bulharsku a na Kypru, kde se z celkového zisku na daních odvede 8,9 %, respektive 10,6 %. Příznivá je také situace v Lotyšsku, v Litvě či v Irsku. Naopak velmi vysoká sazba korporátní daně je nastavena ve Francii, na Maltě či ve Španělsku, kde přesahuje 30 %.

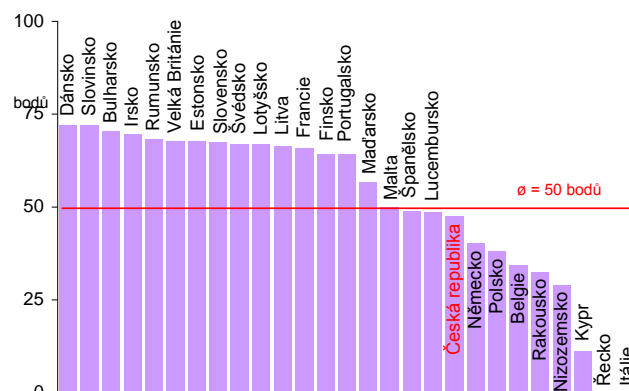
Z časového hlediska je zajímavé, že se průměrná efektivní sazba korporátní daně nefinančním podnikům postupem času mírně snižuje. Nejvíce se snížila například v Německu, kde v roce 2007 přesahovala 35 % a byla snížena na 28 %. Obdobně v České republice klesla z 21 % v roce 2007 na 16,7 % v loňském roce. V jediné zemi Evropské unie se efektivní sazba korporátní daně podstatně zvýšila a to v Řecku.

Podnikatelské prostředí v České republice

Česká republika se již od roku 2008 stabilně drží v první polovině žebříčku a osciluje okolo 8. místa. Důvodem stabilně dobrých výsledků je poměrně optimistická budoucnost ohledně růstu. Je na místě si připomenout, že se nejedná o aktuální růst, ale o průměr očekávaného růstu v budoucích 5 letech. Oproti zbytku Evropy jsou v ČR poměrně nízké i korporátní daně.

Od lepších výsledků nás ale některé oblasti oddalovaly. Například cena elektrické energie je po přepočtu na eura v evropském kontextu nadprůměrně vysoká. Prostor ke zlepšení se určitě nachází i na úrovni institucionálního prostředí, v Business Indexu ČR reprezentované náklady založení podniku. Index také naznačuje, že další dostavba dálniční sítě je pozitivním opatřením i na podporu podnikatelského prostředí, protože ve srovnání se zbytkem Evropy zde máme co dohánět. Notabene i vzhledem k poměrně rovnoměrnému rozložení obyvatelstva v rámci českého území a vysoké hustotě obyvatelstva to bude přínosem.

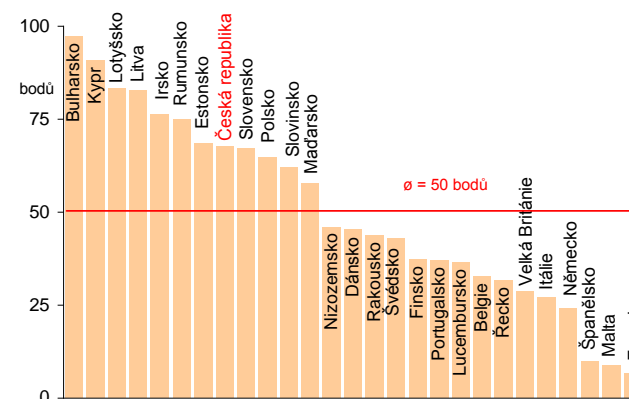
Náklady založení podniku

Pozn.: Náklady založení středně velkého s.r.o. v EUR

Zdroj: vlastní výpočty EU Office; Světová banka

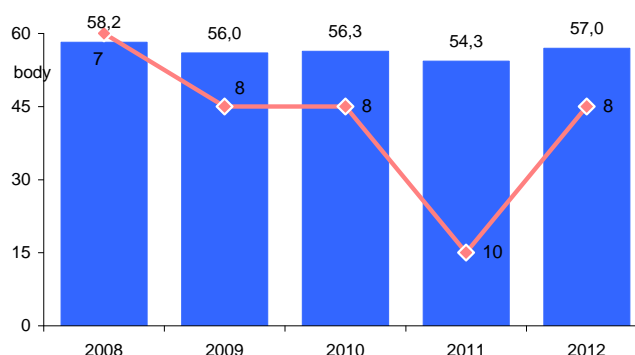
Průměrná efektivní daňová sazba

Pozn.: Průměrná efektivní korporátní daň nefinančních podniků

Zdroj: vlastní výpočty EU Office

Business Index ČR: Vývoj v ČR (2008 - 2012)

Zdroj: vlastní výpočty EU Office ČR

Někoho by mohlo zarazit, že se pravidelně umísťujeme na osmém místě, i přesto, že průměrné umístění v jednotlivých subindexech je výrazně horší. První Estonsko také není první ve všech ukazatelích. K vítězství mu stačí, že ve většině ukazatelů dosahuje nadprůměrných výsledků. Podobným způsobem se Česká republika v subindexech většinou umísťuje až za osmým místem, ale jen sedm zemí má průměrný počet bodů vyšší než ČR.

Oproti roku 2007 v posledním roce vyhlídky na růst HDP ochably. Zatímco před 5 lety MMF odhadoval více než 4% roční nárůst produkce, v letošním roce už očekává pouze 2,5 %.

Tabulka 2: Výsledky Business Indexu ČS pro Českou republiku v roce 2012

Subindex	Počet bodů	Pořadí	Podkladová statistika
Business Index ČS 2012	57,0	8.	-
1. Očekávaný růst HDP	67,1	8.	průměrné tempo růstu 2,54 % p. a.
2. Hustota dálniční sítě	36,7	16.	0,93 km dálnic/100 km ²
3. Cena elektrické energie	47,5	20.	0,0982 EUR/kWh pro velkoodběratele
4. Úrokové sazby z úvěrů	61,3	12.	4,03 % p. a. za střednědobé úvěry
5. Náklady práce	71,1	9.	1 508 EUR za měsíc na 1 pracovníka
6. Náklady založení podniku	47,5	19.	1 119 EUR za standardní s. r. o.
7. Efektivní daňová sazba	67,6	8.	16,7 % ze zisku

Zdroj: Výpočty EU Office CS

Závěrečné shrnutí

Business Index je užitečný nástroj určený ke komparaci podnikatelského prostředí v členských státech Evropské unie. Podnikatelům, kteří uvažují o rozšíření výroby či prodeje do jiných států EU, umožní rychle identifikovat své potřeby a najít vhodné kandidáty pro investici. Na druhou stranu konečný výběr země pro investici bude záviset na konkrétních detailech podnikání a tento index není vhodným nástrojem pro konečné rozhodnutí. I tak ale přináší velmi užitečnou informaci – jedná se o vypovídající porovnání kvality podnikatelského prostředí, jak mezi jednotlivými zeměmi, tak pro změny v čase.

Reálné kapitálové toky potvrzují výsledky Business Indexu 2012. Výroba se jednoznačně přesouvá z drahých západních trhů do perspektivnějších východních. I prodej je často přesouván do východních zemí – na nasycených trzích na západě existuje velmi vysoká konkurence, na trzích bývalého sovětského bloku bývá výrazně jednodušší se prosadit, i za cenu nižší prodejní ceny.

Business Index České spořitelny může posloužit nejen podnikatelům. Velmi špatné umístění Řecka, Itálie ale i Španělska potvrzuje, že právě probíhající krize není pouze krizí dluhovou, ale že nepříznivé podnikatelské prostředí v těchto zemích podvázalo jejich hospodářský růst. Spojení špatného a nevstřícného podnikatelského prostředí s nezodpovědným zadlužením se může ukázat jako velmi nebezpečná kombinace, která může způsobit velké nepřijemnosti na dlouhou dobu dopředu.

Z Business Indexu ale také ční jeden velmi optimistický závěr – ukazuje, že cestu ven z krize může významně usnadnit zkvalitnění podnikatelského prostředí, v čemž mají některé země velké limity.